

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2012. gada 7.martā

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

174. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G. Princis, I.Tapiņa, J.Zilgalvis, V.Valgums
Konsultanti:
U. Bratuškins – Rīgas Tehniskā universitāte
V.Brūzis – Rīgas pilsētas Būvvalde
A.Kušķis – Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
R.Bula – Rīgas pilsētas arhitekta birojs
V.Mačiņa - VKPAI
Projektu pārstāvji:
A.Bukarte: Ēkas E.Melngaiļa ielā 3 kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšana;
R.Saulītis: Ēku rekonstrukcijas projekta mets Miesnieku ielā 13/15/17;
A.Alksniņš: Ēku rekonstrukcijas projekta mets Miesnieku ielā 13/15/17;

Sēdi vada: A.Kronbergs, V.Valgums

Sēdi protokolē: B.Mūrniece

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 174. sēdes darba kārtība (Pielikums nr. 1.)

J.Asaris informē Padomi, ka VKPAI Teritorijas plānojumu komisijā jau ir izvērtēts Rīgas Būvvaldes Padomei iesniegtais jautājums par zemes gabala Rīgā, Jaunielā 29A sadalīšanu un lūdz iekļaut sēdes darba kārtībā minētā projekta izvērtēšanu. A.Kronbergs lūdz ēku rekonstrukcijas projekta meta Miesnieku ielā 13/15/17 izvērtēšanu vadīt V.Valgumam. Padome apstiprina darba kārtību ar izmaiņām.

2.

Padomes 175. sēde un tās darba kārtība

Padome vienojas nākamo sēdi organizēt 2012.gada 21.martā plkst. 15.00

3.

Ēkas E.Melngaiļa ielā 3 kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšana;

iesniedzējs: VKPAI.

Ziņo: V.Mačiņa informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību. VKPAI un Būvvaldei šobrīd ir vienots viedoklis, kas varētu būt pretrunā ar īpašnieka plāniem. A.Bukarte aicina Padomi ļaut īpašniekam pašam izvēlēties, kas viņa ieskatā ir vērtība. V.Brūzis informē par Būvvaldes viedokli, kura šo ēku uzskata par tikpat vērtīgu kā blakus esošās ēkas, kas novērtētas kā kultūrvēsturiski vērtīgas. V.Valgums vērš uzmanību uz to, ka ēkas nojaukšanas gadījumā var rasties situācija, ka tās vietā neko uzbūvēt vairs nevar.

Padome un eksperti izsakās par jautājumu:

I.Tapiņa: uzskata, ka pēc likuma Padomei nav kompetences noteikt ēku kultūrvēsturisko vērtību, tas jā dara atbildīgajām institūcijām.

A.Kronbergs: neskaidrību gadījumā Padome var lūgt institūcijas jautājumu izvērtēt atkārtoti.

J.Zilgalvis: vērtēšanas laikā ekspertu viedokļi ir bijuši ļoti strīdīgi. Pats uzskata, ka ēka ir ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību.

V.Brūzis: ierosina VKPAI var veikt atkārtotu pārvērtēšanu, precīzi nosakot ēkas konkrētās kultūrvēsturiskās vērtības, ko Būvvalde pēc tam var apstiprināt.

V.Mačiņa: ēkas konkrētās kultūrvēsturiskās vērtības jau ir noteiktas un īpašnieks par to ir informēts. Atkārtoti nosakot ēkas kultūrvēsturiskās vērtības līmeni, neko jaunu nevarēs pateikt, jo to darīs tie paši eksperti.

V.Valgums: piekrīt ierosinājumam lūgt institūcijām jautājuma atkārtotu izvērtēšanu.

G.Princis: uzskata, ka apstrīdēt institūciju jebkuru lēmumu ir pilsoņa tiesības, tāpēc atbalsta jautājuma pārvērtēšanu.

J.Dambis: gadījumos, ja VKPAI ekspertu novērtējums nesakrīt ar pašvaldības viedokli un VKPAI ir strikts viedoklis, VKPAI paliek pie sava viedokļa. Ja jautājums ir strīdīgs un atšķirīgi bijuši jau VKPAI ekspertu viedokļi, tad VKPAI, kompromisu meklējot, piekrīt pašvaldībai. Tāpēc ir svarīga viedokļu saskaņošana un dialogs. Arī šis Padomes jēga ir kompromisu atrašana telpiskās vides kvalitatīvā attīstībā. Formāli viss ir izdarīts un nepieciešamības gadījumā ar īpašnieku var tikt tiesā, tomēr skatoties pēc būtības, jāvērtē, ko zaudējam, ko iegūstam, kā vieta attīstīsies nākotnē. Arī tādā gadījumā viedokļi var būt atšķirīgi un šobrīd jāvērtē, vai ir jēga tiesāties par šo jautājumu, vai objekta nozīme ir tik liela, lai tērētu resursus tiesā. Ja visu iesaistīto ekspertu pārliecība nav pilnīga, uzskata, ka ēkas kultūrvēsturiskā vērtība būtu jāizvērtē atkārtoti.

V.Cielava: Civilprocesa likuma 97.panta 1.daļā teikts, ka tiesa spriež pēc dzīves gaitā gūtās pieredzes un savas iekšējās pārliecības, līdz ar to ekspertiem var būt grūtības pārliecināt tiesu par ēkas kultūrvēsturiskajām vērtībām.

A.Kušķis: kopā ar Būvvaldi uzskatīja, ka ēkai jānosaka mazliet augstāka vērtība, nekā VKPAI noteikusi, ņemot vērā Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas plāna filozofiju – maksimāli saglabāt esošās vērtības. Pirms galīgā lēmuma pieņemšanas būtu jāzina plāni, kas šajā vietā varētu būt pēc ēkas nojaukšanas, ja to definē kā ēku ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību.

I.Tapiņa: ja nav strīds starp VKPAI un Būvvaldi, formāla iemesla pārvērtēt ēkas kultūrvēsturiskās vērtības līmeni nav, tāpēc, iespējams, jālūdz īpašnieka piedāvājums vietas attīstībai.

J.Dambis: ir pieņemts lēmums, kurš ir apstrīdēts. Jautājums – atstāt lēmumu spēkā, vai to atcelt?

A.Kušķis: uzsver, ka rekonstrējot ēku, īpašuma attīstībai var būt daudz lielākas iespējas, nekā ēku nojaucot.

J.Dambis: īpašnieks vairākkārt ir paudis, ka nevēlas ēku uzreiz nojaukt, bet nevēlas arī, lai to atzītu par kultūrvēsturiski vērtīgu ēku.

G.Princis: ierosina īpašniekam jautājumu par ēkas ietekmi uz pilsētas telpas kvalitāti, kā arī teritorijas iespējamās attīstības plānus pārrunāt ar Rīgas domes Īpašuma departamentu, jo ēkas novērtējumu Īpašuma departaments visticamāk prasījis ar mērķi sakārtot pilsētelpu.

V.Brūzis: ņemot vērā Īpašuma departamenta mērķi sakārtot neapsaimniekotos īpašumus, gadījumā, ja ēka tiks novērtēta ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību, tā tiks nojaukta. Tā ir teritorija, kur apbūves noteikumu prasību dēļ jauna apbūve nebūs pieļaujama. Vienlaikus uzsver, ka kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas statuss netraucēs tās kvalitatīvai pārveidošanai.

G.Princis: tieši tāpēc īpašniekam būtu ieteicams sazināties ar Īpašuma departamentu, lai vienotos par turpmāko darbību un, iespējams, Īpašuma departaments atsauc savu lūgumu VKPAI noteikt šai ēkai kultūrvēsturiskās vērtības līmeni.

Pēc diskusijām Padome balso par lēmumu: lūgt VKPAI un Rīgas pilsētas Būvvaldi veikt atkārtotu ēkas kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšanu.

Par – 5: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, V.Valgums, J.Zilgalvis;

Pret – 1: I.Tapiņa;

Atturas – 1: G. Princis.

Lēmums: Padome lūdz VKPAI un Rīgas pilsētas Būvvaldi veikt atkārtotu ēkas kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšanu.

G.Princis: ņemot vērā šādu precedentu, kad tiek atkārtoti izvērtēti lēmumi institūciju vienota viedokļa gadījumā, ierosina ēku kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšanas procedūrās paredzēt konsultācijas ar īpašniekiem jau vērtēšanas procesa laikā.

J.Dambis: šādas konsultācijas jau notiek lielākajā daļā gadījumos. Jāņem vērā, ka šis ir īpašs gadījums, kad pašvaldība ir lūgusi sniegt aptuveni 700 objektu vērtējumu.

4.

Zemes gabalu Kalķu ielā 1 pārveidošana;

Iesniedzējs: Rīgas pilsētas Būvvalde

Ziņo: V.Mačiņa informē, ka VKPAI neatbalsta šādu priekšlikumu. Papildus informācijas sagatavošanas nolūkā Padome nolemj atlikt jautājuma izvērtēšanu uz 175.sēdi.

5.
Zemes gabala Jaunielā 29A (7.grupa, 158.grunts) sadalīšana;
Iesniedzējs: Rīgas pilsētas Būvvalde

Ziņo: V.Brūzis informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt zemes gabala Rīgā, Jaunielā 29a sadalīšanu

Par – 0;

Pret – 7: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G. Princis, I.Tapiņa, J.Zilgalvis, V.Valgums

Atturas – 0.

Lēmums: Neatbalstīt zemes gabala Rīgā, Jaunielā 29 sadalīšanu

6.
Ēku rekonstrukcijas projekta mets Miesnieku ielā 13/15/17;
Iesniedzējs: SIA „Projektēšanas birojs ARHIS”.

Jautājuma izvērtēšanu vada V.Valgums

Ziņo: R.Saulītis informē par projekta ieceri, kā arī lūdz Padomes viedokli.

J.Dambis: ar Padomes viedokli institūciju lēmumu ietekmēt nevajadzētu, bet jo vairāk kāda nozīmīga attīstības iecere tiek pārrunāta un diskutēta, jo vairāk tas tikai veicina attīstības kvalitāti.

V.Brūzis: uzskatīs, ka tas ir informatīvs pasākums pirms Plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanas. Ja vērtē juridiski, nevienai no institūcijām šodien nolemtais nebūs saistošs.

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

V.Brūzis: Ēkām nr. 13 un nr. 15. ir labi saglabājušās fasādes. Uzskata, ka tās jāatjauno, interpretēt var vienīgi ēkas 17.nr. fasādi. Fasāžu izveidojumam jābūt ar vēsturisko pamatojumu. Aicina īpašnieku un projektētāju izvērtēt to, ka ēkas ir radītas 18.gs.1.pusē. Ēkas 13.nr. funkcija un fasādes ir vēsturiskas. Ēkai nr. 15. Bijušas dažas pārbūves. Visplašākās mūsdienu interpretācijas iespējas ir ēkai nr. 17. Brīdina par iespēju, ka var būt nepieciešama publiskā apspriešana.

J.Asaris: pauž gandarījumu par attīstības iecerēm. Šie objekti ilgu laiku bijuši apdraudētā tehniskā stāvoklī. Maksimāli būtu jācenšas saglabāt vēsturiskās fasādes pret Miesnieku ielu. Mūsdienu pienesums varētu būt ēku kompleksa daļā pret Anglikāņu baznīcu. Diskutabls šķiet ēkas 3.nr. fasādes logu perforējums. Jāpārdomā jautājums par potenciālajām autostāvvietām, kas ir jau „ierakšanās”, iespējams, bastiona teritorijā.

J.Zilgavis: iesaka šo ideju attīstīt. Attiecībā uz vēsturiskām sienām aizmugurē – ja īpašnieks vēlas iekārtot dzīvokļus, kāda siena būs jāizlauž, no tā izvairīties nevarēs. Pozitīvi vērtējama gan ideja sakārtot un izmantot šo īpašumu, gan arī konkrētā iecere.

A.Kušķis: par šo objektu, izstrādājot Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas plānu, ir daudz diskutēts, tāpēc pozitīvi vērtējama īpašuma attīstība. Ņemot vērā objekta stāvokli, jāizvērtē kompromisa iespējas, ko varam sniegt objekta īpašniekam, lai to saglabātu.

A.Kronbergs: iemesls meklēt kompromisus ir arī tas, ka pasūtītājs ir gatavs veidot kopēju labumu – sakārtot daļu no pilsētas publiskās ārtelpas.

R.Bula: atbalsta projekta attīstību tālākai virzībai. Ļoti pozitīvi vērtējama publiskās pieejamības veicināšana. Kā principu gribētu atbalstīt fasāžu mūsdienu risinājumus pagalma pusē.

J.Dambis: tā bijusi ilgstoši nesakārtota vieta un sarežģīti izmantojams objekts. Tāpēc ļoti svarīgi ir atrast kompromisu - loģisku attiecību starp stingru vērtību saglabāšanu un mūsdienu attīstību. Ieceres virziens ir atbalstāms, tāpēc aicina Padomi šodien pieņemt lēmumu par projekta attīstības principiālu atbalstu, jautājumu atkārtoti izvērtējot Padomē tikai gadījumā, kad to aicina darīt institūcijas.

Padome lēmumu nepieņem.

6.
Ēkas Tallinas ielā 46 „Īres nams ar tirdzniecības un biroja telpām” konkursa priekšlikums;
Iesniedzējs: SIA „Baulat”.

Ziņo: V.Brūzis informē par konkursa rezultātiem.

Padome diskutē par arhitektūras projektu konkursu izsludināšanas jautājumiem. V.Brūzis ierosina izskatīt iespēju informāciju par visiem projektu konkursiem publicēt Arhitektu savienības mājas lapā.

Pēc diskusijām Padome balso par lēmumu: atbalstīt ēkas Tallinas ielā 46 jaunbūves konkursā uzvarējušo priekšlikumu turpmākai attīstībai.

Par – 7: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G. Princis, I.Tapiņa, V.Valgums, J.Zilgalvis
Pret – 0;
Atturas – 0.

Lēmums: atbalstīt ēkas Tallinas ielā 46 jaunbūves konkursā uzvarējušo priekšlikumu turpmākai attīstībai.

Padome balso par lēmumu: lūgt Rīgas pilsētas Būvvaldi Plānošanas un arhitektūras uzdevumā iekļaut prasību būvniecības ierosinātajam par projektu konkursa izsludināšanu sniegt informāciju Latvijas Arhitektu savienības mājas lapā.

Par – 6: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, G. Princis, V.Valgums, J.Zilgalvis
Pret – 0;
Atturas – 1. I.Tapiņa

Lēmums: lūgt Rīgas pilsētas Būvvaldi Plānošanas un arhitektūras uzdevumā iekļaut prasību būvniecības ierosinātajam par projektu konkursa izsludināšanu sniegt informāciju Latvijas Arhitektu savienības mājas lapā.

Sēdi slēdz: plkst. 17.10

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

V.Valgums

Sēdē piedalījās:

J. Asaris

J.Dambis

G. Princis

I.Tapiņa

J.Zilgalvis

Protokolēja: B.Mūrniece₄